

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

י"א בשבט התשפ"ה

9 בפברואר 2025

לכבוד
מר יואב קיש
שר החינוך
משרד החינוך

מכובדי,

הנדון: טיפול במקרי חרם בקרב תלמידים - התאבדותה של התלמידה אדווה וינבלום ז"ל מעכו

1. נחשפנו בצער עמוק לסיפור התאבדותה של התלמידה אדווה וינבלום ז"ל, שקפצה אל מותה, בשבוע החולף, כשהיא בת 13 שנה, לבושת בגדי לבן - כמלאכית, בשל חרם קשה שעברה על ידי חבריה לכיתה במשך שנים רבות.
2. היום ערכתי ביקור ניחומים בעכו אצל צמרת, אמה של אדווה ז"ל, אם יחידנית שבעלה נהרג בתאונת דרכים לפני שנים וכעת איבדה גם את בתה היחידה. שמעתי את סיפור המקרה באופן מפורט: צמרת סיפרה כי הייתה בקשר רציף עם גורמים מבית הספר במהלך השנים האחרונות וביקשה סיוע וטיפול מתאים לבתה אך לא נענתה ואף זכתה ליחס מזלזל ולא מקצועי, לדבריה, מצד הגורמים הרלוונטיים הן במשרד החינוך והן מגורמים ברשות המקומית.
3. במהלך ביקור הניחומים הגיעה אם נוספת מהקריות שסיפרה כי גם בתה חוותה חרם כיתתי והיא הצילה אותה מהתאבדות ברגע האחרון.
4. האימהות אשר שיקפו בשברון לב את צערן הגדול מנשוא, הציגו את הצורך בהסדרה חוקית של נושא החרמות והעלו הצעות משמעותיות כמו יידוע התלמידים בשלטים בדבר הגורם בבית הספר שאליו ניתן לפנות במקרה של חרם; וכן הצורך בפעילות יזומה של צוותי החינוך בבית הספר לזיהוי ילדים בסיכון כתוצאה מחרמות לשם מתן מענה מתאים מבעוד מועד.
5. סבורני כי מאוד חשוב שבתפקידך כשר החינוך תזמין את צמרת לשיחה מכלי ראשון, כמו גם הורים לתלמידים נוספים שחוו חרם כיתתי אשר בעקבותיו שמו קץ לחייהם או ניסו לעשות כן.
6. עוד אמליץ להקים צוות בדיקה לחקר המקרה אשר יציג בפניך את מסקנותיו והמלצותיו למניעת מקרים דומים בעתיד.
7. דומני כי ברי לכל כי אין לעבוד לסדר היום נוכח התאבדותה של אדווה ז"ל - נערה בת 13 שנים, בעקבות חרם רב שנים.

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

8. אודה על עדכוני בדבר הפעולות שמבצע משרד החינוך לטיפול במקרי חרמות בקרב תלמידים ולמניעתם.

9. יצוין כי בשנת 2022 משרד מבקר המדינה פרסם דוח מיוחד בנושא [הגנה על קטינים במרחב המקוון](#) (מצ"ב) העוסק בפעולות משרדי הממשלה למניעת פגיעה בילדים ובבני נוער ובטיפול בהם. הדוח נועד לשמש כלי עבור המערכות האמורות לביסוס ההתמודדות המערכתית עם הנושא, והוא כולל שני חלקים: החלק הראשון נוגע למענה הלאומי וכולל התייחסות לצורך במדיניות לאומית בנושא; לפעילות מוקד 105, הפועל כחלק מהמטה הלאומי להגנה על קטינים ברשת; להיבטי מניעה והסברה; ולהיבטי אכיפה. החלק השני נוגע לפעולות מערכת החינוך להתנהלות מיטבית של תלמידים ברשת ולמניעת פגיעה בהם, וכולל התייחסות לנושא ההיערכות הארגונית הפנים-משרדית לגיבוש מדיניות ולניהולה; ליישום חוזרי המנכ"ל ותוכניות משרד החינוך בבתי הספר; לניטור האלימות המקוונת במערכת החינוך; לפיתוח מקצועי של מורים בנושא; ולמעורבות של הורים והדרכה הורית. המציאות המשתקפת בדוח זה מחייבת התבוננות, ניתוח ופעולה משמעותיים ברמה הלאומית.

בכבוד רב,

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור